2.4 Euroopa Liidu energiataristu pakett

Määruse 256/2014 alusel koostab Euroopa Komisjon nn ühishuvi projektide nimekirja (PCI – Projects of Common Interest), milles olevatele objektidele võib Euroopa Liit iga-aastases taotlusvoorus jagada kindlaks määratud summas toetusi. Lisaks tegi Euroopa Komisjon 2011. aastal ettepaneku moodustada energiataristu moderniseerimise pakett, mis muuhulgas aitaks saavutada ka Euroopa Liidu kliima- ja energiaalaseid eesmärke. Aastateks 2014–2020 moodustas Euroopa Ühendamise Rahastu (CEF – Connecting Europe Facility) toel energiasektorisse jagatav raha kokku 5,85 miljardit eurot ja 2021–2027 perioodil on planeeritud jaotada 5,84 miljardit eurot[3].

Rahastu vahendid on eraldatud kliimamuutuste vastu võitlemiseks, konkurentsivõimelisema sotsiaalse turumajanduse saavutamiseks, piirkondadevaheliste ühenduste tugevdamiseks ning üleeuroopalise majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamiseks. See on esimene kord, kui Euroopa Liit kaasrahastas suurte energiataristute objektide ehitamist oma korralisest eelarvest.

Mitmed Eesti jaoks olulise tähtsusega suured energeetika projektid on saanud Euroopa Ühendamise Rahastu kaasfinantseerimise. Eesti ja Soome vahelist teist ühendust EstLink 2 toetas Euroopa Liit 100 miljoni euroga. Eesti-Läti kolmas ühendus sai 2014. aasta augustis otsustamiseni jõudnud Euroopa energeetikavaldkonna ühishuvi projektide rahastamisvoorus 65% ulatuses kaasabitoetust ehk 112 miljonit eurot. Aastal 2016 sai rekordilise 75% ulatuses toetuse Soome ja Eesti vaheline gaasitoru projekt Balticconnector. Balti riikide Kesk- Euroopaga sünkroniseerimise projekti jaoks on Euroopa kaasfinantseerimist saadud ca üks miljard eurot, millest ca 200 miljonit eurot on saanud Elering vajalike projektide investeeringuteks Eestis. Lisaks on kaasfinantseeritud Eestile olulist mõju avaldavaid regionaalseid projekte, nagu Leedu-Poola gaasiühendust GIPL ja Leedu-Rootsi elektriühendust Nordbalt.

[3] https://cinea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility/about-connecting-europe-facility_en#cef-energy